

NOVICE DOPPS

INFORMATIVNI BILTEN

LETNIK 4 ŠTEVILKA 1 MAREC 98

UVODNIK

VRNITEV ODPISANEGA

I. del ODPIS

Resignacija je bila dolga leta spremljevalka slovenske naravovarstvene prakse. Uničevalci naravne dediščine so vedeli, da morajo najprej zatreti nasprotovanja lokalnih naravovarstvenikov in nevladnih organizacij (ki se jim v osemdesetih še ni tako reklo). Ko bodo ti držali gobce, bo dal mir tudi republiški Zavod. Po tej plati urbanisti, melioratorji in vodnogospodarstveniki res niso imeli težkega dela. Na DOPPSu v osemdesetih še nismo znali pridobivati javnosti in s strokovnimi argumenti prepričevati vodilnih žena in mož. Grenkosladkih se nam je zdelo tistih 35 hektarjev Škocjanskega zatonka, ki jih je Občina Koper namenila ohranitvi. Gledali smo, kako se je zatonk krčil iz dneva v dan. Vodogradbeniki so tedaj zaprli dotoke sladke vode in s tem dovod življenjsko pomembnega kisika. Bujno življenje v brakični laguni je odmrlo in začelo gniti. Občina Koper se je požižgala na obljubo, da bo vogal zatonka, namenjen rezervatu, z nasipom zaščitila pred zasutjem. Škocjanski zatonk je uradno razglasila za smetišče. Nobeno opozorilo ni zaleglo, odgovorne službe in uradi so nemočno dvignili roke. Plice so zapustile laguno, v katero se je po ceveh valilo strupeno luško blato. Kdor je tedaj videl in vohal Škocjanski zatonk, pa naj si je bil še tako razgledan in osvežen, je bil odločen: to smrdljivo kloako je treba zasuti!

II. del VRNITEV

V četrtek, 26. februarja 98, je parlament Republike Slovenije po dolgi in polemični razpravi, ki je po dolžini skoraj presegla razpravo o strategiji približevanja Slovenije EU, sprejel zakon o zavarovanju Škocjanskega zatonka kot naravni rezervat. Fino. Kako dobro, da se država zaveda pomena edinega polsleganega mediteranskega mokrišča, ki ga še premore. Kako dobro, da MOPova naravovarstvena služba odločno opraviila svoje poslanstvo in da pri tem posluša konzervatorsko stroko, ne pa ozkih političnih intereseov. Očitno so naši poslanci dovolj ekološko in naravovarstveno osveščeni in nam bodo pomagali ohraniti plice in njihove življenjske prostore. Tudi Občina Koper ne nasprotuje več naravnemu rezervatu

*Društvo za opazovanje in
proučevanje ptic Slovenije*

Škocjanski zatok: Verjetno v Kopru vidijo vse pozitivne učinke (estetske, rekreacijske, izobraževalne ...), ki jih bo imel edini preostali kos narave med luškimi industrijskimi kompleksi in Obalnim poslovnim centrom. Verjetno ga cenijo tudi kot edino živo pričjo znamenite otoške zgodovine svojega mesta. Država, morda pa tudi Občina, bo pri strokovnjakih naročila ornitološke, ekološke in hidrološke raziskave. Delali se bodo popisi izhodiščnega stanja, pa ureditveni in upravljalni načrti. Kasneje bodo renaturirali najbolj opustošene dele zatoka in sladkovodno močvirje na Bonifiki. Uredila se bo okolica, poti za obiskovalce zatoka in opazovalnice za ptičarje. Kajti ptice so se že vrnile na laguno Valstagnolsko.

Morda se bo komu le zdel prehod med I. in II. delom nekoliko preveč skokovit. Kot da bi nekaj manjkalo. Kako prav ima! Vmes, med I. in II. delom, se je namreč pisala zgodovina. Zgodovina nevladnega, prostovoljnega varstva narave na slovenskem. Vsa dogajanja okrog na smrt obsojenega brakičnega močvirja so bila zavita v ime projekta "Ohranitev in renaturacija Škocjanskega zatoka". Potek tega projekta je že postal vzor novim poskusom reševanja odpisane naravne dediščine. Nanizal bi lahko vrsto cenjenih propagandnih sloganov od "nemogoče je mogoče" prek "ni ovir za ..." do "zgodbe o uspehu". Presunljivo dobro namreč izpovedujejo duha projekta rešitve Škocjanskega zatoka. Ne bom se ustavljal pri posameznih projektnih fazah, ki so vse po vrsti zaslovene kot modelne. Ne bom se poglobljal v argumentacijo, ki je prepričala tri ministre, dve ministrstvi, slovenski parlament in nazadnje še samo občino Koper. Ne bom omenjal strategij odnosov z lokalno in slovensko javnostjo, ki je podprla pobudo za ohranitev Zatoka (navsezadnje ni šlo za slikovite Alpe ali mlade tjulenčke, temveč za smrdljivo kloako). Ob vsej navidezni domišljenosti projektne zasnove in profesionalnosti izvedbe bi rad poudaril nekaj drugega: Projekt ohranitve in renaturacije Škocjanskega zatoka se je rodil in se vseskozi razvijal v majhni nevladni organizaciji imenovani Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije. Svojo energijo je črpal iz neskončnega entuziazma njegovih koordinatorjev. Začetniška naivnost je pomagala pogledati prek zidu premočnih političnih in kapitalističnih interesov, pred katerim so se bili končali vsi dotedanji poskusi za zaščito Zatoka. Zamisli in pobude z DOPPSa so naletele na podporo pri mnogih ljudeh in organizacijah. Prav pomoč širokega kroga vzetih prijateljev in kolegov je bila odločilna v trenutkih, ko so vedno večji kupi nasutega materiala v Zatonu jemali pogum. In nenazadnje je DOPPS vseskozi stal za projektom. Imeni Škocjanski zatok in DOPPS sta postali neločljivo povezani. Uspeh projekta je najboljša promocija za DOPPS. Je hkrati najlepša zahvala vsem članom DOPPS za izkazano zaupanje.

Peter Trontelj

VABILO K SODELOVANJU NA 4. SREČANJU MLADIH ORNITOLOGOV SLOVENIJE

Vabimo Vas, da se z raziskovalno nalogo udeležite 4. srečanja mladih ornitologov s področja ornitologije. Namen Društva za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS) je z nagradnim razpisom vzpodbuditi čim večje število mladih raziskovalcev k izdelavi mladinskih raziskovalnih nalog na temo ptic in njihovega varstva, povezati in medsebojno spoznati mlade raziskovalce in tako usposobiti prihodnje raziskovalne, strokovne in znanstvene kadre. Vsebine naloge lahko mladi raziskovalci določijo sami, s pomočjo mentorja ali ob pomoči članov DOPPS, naprimer:

- ptice izbranega habitata (travnika, gozda, gramoznice, sadovnjaka, ribnika ipd.);
- potek gnezditve izbrane vrste (pogostnost krmljenja, izbira plena in lovnih mest ipd.);
- ptice lokalnega jezera, reke, akumulacije;
- gnezdiščne gostote izbrane vrste na nekem območju (>100 ha za ptice odprte krajine, >30 ha za gozdne vrste);
- pojavljanje ptic na selivju;
- pojavljanje ptic na skupinskih prenočevališčih;
- ipd.

Posebej bi Vas radi opozorili in Vas hkrati tudi povabili k sodelovanju pri akciji »kmečka lastovka - slovenska ptica leta 1998«. Število kmečkih lastovk v Evropi in pri nas močno nazaduje. Z spremljanjem populacije kmečkih lastovk želimo prikriti popisati in oceniti slovensko populacijo teh ptic. V kratkem boste (ali pa ste že prejeli) posebno zloženko z obrazci o pojavljanju in popisu gnezd te vrste po hlevih in vaseh, ipd. Gre za metodološko poenoteno akcijo pri kateri lahko sodelujejo vse šole, posamezniki in biološki krožki. Ob 4. srečanju mladih raziskovalcev s področja ornitologije bo slovenska ptica leta oblikovala poseben tematski sklop, podeljene bodo tudi posebne nagrade. Srečanje bo predvidoma 14.11.1998 na Pedagoški fakulteti v Mariboru. Zaradi nemotene organizacije srečanja so avtorji in mentorji naprošeni, da pošljejo namero o izdelavi naloge na spodaj pripisan naslov najkasneje do 1. junija 1998. Namero mora vsebovati:

kratek oris problema, naslov naloge, imena, priimke in naslove učencev in mentorjev, šolo in razred, ki ga avtorji obiskujejo. V nalogi praviloma naj ne bi bilo navedenih več kot pet (5) avtorjev; večje število je možno pri nalogah, ki bodo obravnavale kmečko lastovko - slovensko ptico leta 1998. Zadnji rok za oddajo nalog je 15. oktober 1998. Naloge, ki bodo prispele po tem roku, praviloma ne bodo uvrščene na srečanje; avtorji morajo poslati na naslov društva eno kopijo naloge. Naloge naj bodo opremljene z napisom: 4. srečanje mladih ornitologov Slovenije. Tehnično naj bodo naloge pripravljene v skladu z navodili, ki veljajo tudi za druga lokalna in državno srečanja mladih raziskovalcev. Za predstavitev naloge naj avtorji nalog pripravijo ustrezen poster. Avtorji bodi imeli na voljo 10 minut za predstavitev naloge (vključno z morebitno predstavitevjo videokasete). Vsi sodelujoči na razpisu bodo dobili priznanja, najboljše naloge bodo nagrajene. Avtorji lahko prijavijo na razpis tudi naloge, ki so jih pripravili za druga srečanja mladih raziskovalcev; edini pogoj za sodelovanje je ornitološka vsebina. Vsem, ki želite sodelovati na razpisu z raziskovalno

nalogo, bomo na lastno željo poslali navodila za delo po pošti. Prosimo Vas, da Vaša vprašanja, namero ipd. sporočite pisno.

Naslov: Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS), Odbor za izobraževanje, Langusova 10, p.p. 2395, 1001 Ljubljana.

Koordinacija tradicionalnega srečanja mladih ornitologov:

Damijan Denac, Andrej Šorgo, Karmen Špilek-Štumberger

SLOVENSKI IMENIK PTIC ZAHODNE PALEARKTIKE

Zgodovina in nujnost

Med delovnimi področji društva, ki so bila objavljena v prvi številki društvene revije *Acrocephalus*, februarja 1980, je poleg dveh drugih navedena tudi

terminološka komisija. Ustanovitelji društva so se zavedali velikega pomena, ki ga ima urejena terminologija za razvijajočo se vedo. Kljub kar nekaj poskušam pa komisiji iz različnih vzrokov ni uspelo zaživeti.

V tem je tudi nekaj dobrega. Slovenska ornitologija, ki je bila dotlej omejena v ozke akademske okvire, se je po ustanovitvi društva razmahnila, imenoslovje pa se je prekalilo v stotnih člankov in notic v *Acrocephalusu*. V uredništvu je glede imen ptičev k sreči obveljalo načelo "cvetijo naj vsi cvetovi". S polnoletnostjo društva pa je končno dozorel čas, da imena poenotimo, saj kot pravi Gregori, "od preveč cvetenja že boli glava".

Pomemben motiv za pripravo imenika slovenskih ptičjih imen je tudi v prekipajočem zanimanju za ptice v slovenski javnosti. Z imeni se srečuje čedalje več ljudi, ki niso strokovnjaki in jih različna imena za isto vrsto po nepotrebnem močno zbegajo: prevajalci, učitelji, priložnostni ljubitelji narave...

Povod za oživitve komisije je bila odločitev Izvršilnega odbora društva, da spodbudi prevod in izdajo enega od slikovnih priručnikov za določevanje vrst v slovenščini.

Nova terminološka komisija (TeK)

Oživiljena terminološka komisija se je prvič sestala decembra 1996 v naslednji sestavi: I. Geister, A. Kadunc, F. Janžekovič, D. Tome, T. Trilar, F. Bračko, T. Mihelič, P. Grošelj, A. Vrezec in predsednik, T. Jančar. Prvi trije navedeni so kasneje nehali sodelovati pri delu komisije, na nekaj sejah pa je bil prisoten še J. Gregori. Takoj na začetku smo si v zastavili naslednje cilje:

1. poenotenje slovenskih imen za evropske vrste;
2. poenotenje slovenskih imen za vse vrste zahodne Palearktike (Evropa, bližnji vzhod, severna Afrika);
3. slovenska imena za višje taksonomske kategorije: rod, pleme, poddružina, družina, red;
4. priprava enotnih računalniških kod za vrste;
5. objava slovenskega ornitološkega imenika in posebni tematski številki *Acrocephalus*;
6. ureditev slovenske terminologije za dele ptičjega telesa in za različna perja oz. starosti osebkov;
7. ureditev strokovne terminologije za posamezna področja ornitologije, npr.: gneztnitev, mena perja, favnistika...

Nova TeK se je zagnano lotila dela. Člani smo odločeni, da ne odnehamo, dokler slovenski imenik ptic ne bo objavljen. Doslej smo se dobili na petnajstih sejah in skupaj v pripravo imenika vložili precej sto ur svojega prostega časa. Prvi cilj, imenik evropskih vrst, smo dosegli marca 1997, prav pred kratkim pa smo dokončali tudi delo na imeniku zahodne palearktike (cilji 2 do 4).

Vabilo k razpravi

V TeK smo se odločili, da povabimo vse zainteresirane člane in slovenske ornitologe, da prispevajo svoje pripombe k imeniku. Vse pripombe bo TeK obravnavala na sejah to pomlad. Nato pa pričakujemo, da bo čistopis imenika pripravljen za objavo v *Acrocephalusu* poleti ali zgodaj jeseni 1998. Imenik bo javno razgrnjen na oglasni deski v društvenih prostorih, objavljen pa je tudi na internetu (<http://www2.pms-lj.si/dopps>). Poslali ga bomo tudi vsem članom, ki so doslej pokazali interes za terminološko tematiko in vsem drugim, ki nam boste sporočili, da ga želite prejeti. Predlog imenika lahko naročite po telefonu v pisarni društva (061/133-9516) ali pri predsedniku TeK (061/667-968).

Zaradi lažje obdelave naprošamo člane, da vsako pripombo k imenu vrste pošljite na svojem A4 listu. Pripomba naj vsebuje: 1) latinsko ime vrste, 2) ime, ki ga je izbrala TeK, 3) novi predlog in 4) utemeljitev, zakaj je novi predlog ustrežnejši od imena TeK. Dobrodošle so tudi konceptualne, metodološke in druge pripombe. Spet naj bo zaradi preglednosti vsaka pripomba na svojem listu, opremljena z novim predlogom in utemeljitvijo. Predlogov, ki ne bodo opremljeni z nikakršno utemeljitvijo in predlogov, ki ne bodo posredovani v pisni obliki, TeK ne bo obravnavala. Pripombe k imeniku bo TeK sprejemala do 15. aprila 1998, pošljite jih na naslov: DOPPS, Terminološka komisija, p.p. 2395, 1001 Ljubljana.

Tomaž Jančar
predsednik Terminološke komisije

POROČILO ODBORA ZA VARSTVO NARAVE DOOPS ZA LETO 1997

Znova smo zaključili leto, ko je treba potegniti črto in zbrati rezultate. Verjetno na področju varstva narave nikoli ne bo zmanjkalo dela, kajti človekova agresivna dejavnost v naravi ne pozna meja. V odboru se zavedamo, da bi morali še marsikaj postoriti, morda nameniti več pozornosti posameznim ogroženim vrstam, ki dobesedno izginjajo pred našimi očmi. Posebna pozornost velja tudi uničevanju habitatov širom po Sloveniji, zato pričakujemo, da nas boste člani DOPPS o takih posegih nemudoma obveščali. Kot je pokazala praksa že mnogokrat doslej, je pravočasno ukrepanje porok, da preprečimo najhujše in rešimo kar se rešiti da.

Zagnanosti in brezmejni požrtvovalnosti Borisa Kočevarja se imamo zahvaliti, da bo občina Ormož z odlokom zavarovala edinstven predel Drave med Ormožem in Središčem ob Dravi. Pri pripravi predloga, utemeljitvi in javni razpravi za krajinski park smo sodelovali tudi člani Odbora za varstvo narave. Projekt je dokazal, da lahko pri tako pomembni akciji tvorno sodelujejo tako lovci, ribiči in ornitologi. Upamo, da bo ob izidu te številke Novic loka reke Drave med Ormožem in Središčem že zavarovana. Naposled smo dočakali tudi izdajo zloženka o projektu "Ohranitev breguljke v Sloveniji" in "Ohranimo močvirne travnike". Delo na obeh projektih bo potekalo tudi v prihodnje. Škocjanski zatok bo vendarle, kot kaže zavarovan, s tem bo storjen velik korak naprej pri zaščiti tega enkratnega brakičnega močvirja pri nas.

V okviru Odbora za varstvo narave je z vso zagnanostjo pričela delovati, na terenu dalj časa pogrešana Komisija za ujede in sove. Veliko časa v lanskem letu smo namenili razpravi o ustanovitvi sklada za odkup zemljišč in varstvo narave. Žal nismo uspeli uskladiti nekaterih stališč in idej, zato je predlog o skladu več ali manj ostal na tem nivoju, kar pa ne pomeni, da je projekt s tem zaključen. Nadaljujemo se tudi aktivnosti za ohranitev vlažnih travnikov na ljubljanskem barju. Želimo, da bi se v pripravi prazadavanja z vsem članom vključila tudi ljubljanska sekcija DOPPS. Odbor za varstvo narave je v letu 1997 pripravil tudi več urgentnih dopisov:

- O zažvevi načrtovanega rekreacijskega centra v gramoznici Tržec smo poslali protest na občino Ptuj.
- Ministrstvo za okolje in prostor in inšpekcijske službe smo dvakrat obvestili o nelegalnem seganju v rečno loko (odvoz gramoza, sekanje lesa) med Ormožem in Središčem.
- Pozvali Lovsko zvezo Slovenije, da se javno opredeli do načrtovanega odstrela velikega kormorana.
- Ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano smo pozvali, da izda odločbo o prepovedi strojne košnje in čiščenja melioracijskih jarkov v času gnezdenja ptic in preučitev smiselnosti teh vzdrževalnih kmetijskih opravil.
- Ministrstvo za okolje in prostor smo pozvali, da nemudoma ukrepa v prid sanacije gudronske jame v Pesniškem dvoru, ki je last Petrola in predstavlja ekološko bombo v tem kraju nasploh. V nezavarovanem gudronu (odpadno motorno olje) vsako leto pogine veliko vodnih ptic.
- Zavod za varstvo naravne dediščine Celje smo obvestili, da ukrepajo ob nenehnem vznemirjanju para črnih štokelj, ki gnezdi pod Goljavo.
- Pripravili smo pisni predlog za zaščito ornitološko pomembnega območja ob Tržaški cesti (Gmajnice-Curnovec).

Spoštovane članice in člani! Veliko dela je bilo opravljenega, veliko ga je še ostalo tudi za v prihodnje. V odboru pričakujemo in veseli bomo vaše pomoči in sodelovanja.

Franč Bračko
Predsednik Odbora za varstvo narave

ŠTAJERSKA SEKCIJA DOPPS

Spoštovani,

za Vas smo pripravili pomladanski cikel predavanj, izletov in akcij. Če Vam bo ob siceršnjem delu ostalo kaj prostega časa Vas prisrčno vabimo, da se nam pridružite; med različnimi temami boste skoraj gotovo odkrili kakšno, ki Vas bo zanimala, imeli pa boste tudi praktično možnost aktivno sodelovati pri varovanju življenjskega prostora ptic. V to smer so letošnje pomlad še prav posebej usmerjena naša skupna prizadevanja. Predavanja potekajo vsako prvo sredo v mesecu ob 18. uri na Pedagoški fakulteti v Mariboru (PF), Koroška cesta 160, Oddelek za biologijo, predavalnica 0.67. Za podrobnejše informacije o izletih in akcijah se obrnite na kontaktne osebe s pripisano telefonsko številko.

PREDAVANJA:

- 4.3.1998 *Divje kure*, predava Tomaž Mihelič. Predavatelj nam bo predstavil svoje bogate izkušnje pri zbiranju podatkov o razširjenosti divjih kur na območju Bohinja. Skrivnosti iz življenja divjega petelina, ruševca, gozdnega jereba in belke bodo ob izvrstnih diapozitivih dovoljšen razlog za to, da je omenjene vrste mnogo bolje opazovati v naravi ali pa na »živih« diapozitivih, kot pa nagačene v kakšni zakotni vaški gostilni.
- 1.4.1998 *Drava med Središčem in Ormožem*, predava Boris Kočevar. Za jezo akumulacije v Ormožu se razprostira eden najlepših delov Drave v Sloveniji. Tod še najdejo svoj življenjski prostor črna štokrlja, mali deževnik, belorepec, breguljka in vidra. Tisti, ki še ne poznate lepote dravske loke, prav posebej vabljeni! Naravovarstveno obarvano predavanje bo najboljši poznavalec tega koščka Slovenije predstavil na njemu svojstven način.
- 6.5.1998 *Kolokvij prepoznavanja ptic v naravi na Mariborskem otoku*, predava Franc Bračko. Imeli bomo priložnost spoznati oglašanje številnih vrst ptic ali pa preizkusiti svoje znanje o prepoznavanju ptic na podlagi oglašanja. Boljšega časa za oglašanje kot je maj, ne bo več do prihodnjega maja. Kolokvij bo vodil eden najboljših poznavalcev ptičjega petja pri nas.

AKCIJE:

- 18.4.1998 *Čiščenje stene za breguljko Riparia riparia* (Boris Kočevar, tel.: 062/701159). Našo najmanjšo lastovko ogroža pomanjkanje ustreznega gnezditvenega prostora. Ker Drava ne ustvarja več peščenih sten, kamor si breguljka izkoplje svoj gnezditveni rov, se le-te zaraščajo. Eno teh sten, pod Ormožem pri Obrežu, bomo očistili in s tem ohranili eno zadnjih gnezdišč breguljke pri nas. Dobimo se ob 8.00 uri pri OŠ v Središču ob Dravi.
- 5.5.-25.6.1998 *Kartiranje populacije velikega skovika Otus scops* (Borut Štumberger, tel.: 062/761 000 in Franc Bračko, tel.: 062/29 086). Slovenija se lahko pohvali verjetno z največjo populacijo velikega skovika v Srednji Evropi. Takšni so rezultati lanskega kartiranja DOPPS te ogrožene vrste. Ker pa je še velik del območja Haloz, Slovenskih goric, Dravinjskih goric, Voglajnske krajine, Bizelskega ipd. neraziskan, Vas vabimo, da se nam pri kartiranju pridružite. O metodologiji štetja dobite informacije pri obeh vodjih akcije.
- 8. in 9.8.1998 *Mednarodno štetje zlatovrank Coracias garrulus* (Borut Štumberger, tel.: 062/761 000). Zlatovranka je pri nas na robu izumrtja, število v Sloveniji gnezdečih parov ne dosega niti številke pet. Iz Slovenije širimo pred 7 leti pričeto akcijo na Avstrijo in Madžarsko. Letošnje leto je morda zadnja priložnost, da zlatovranko še vidimo v naši državi. Obrazce za štetje Vam bo koordinator poslal po Vaši telefonski prijavi. Takrat se bomo tudi dogovorili za »razdelitev« terena.

IZLETI:

- 28.3.1998 *Pragersko - zadrževalnik Medvedce* (Jakob Smole, tel.: 062/211883). Na tem izletu nas bodo pozdravile velike bele čaplje, glede na spomladansko selitev lahko pričakujemo marsikaj zanimivega (npr. ogotnik, močvirski lunj). Presenečenje velja tako za vodne ptice kot za tiste,

ki prebivajo v kulturni krajini. Izlet bo trajal okoli 5 ur, priporočljiva je nepremočljiva obutev. Zbor je ob 8.30 uri na železniški postaji v Pragerskem.

- 25.4.1998 *Drava med Ormožem in Središčem* (Boris Kočevar, tel.: 062/701159). Nižinski poplavljeni gozd in Drava s svojimi prodišči bosta na Vas gotovo naredila močan vtis.

Z malo sreče lahko vidimo črno štokrljo, z več pa celo našo največjo ujedro - orla belorepca. Izlet bo trajal 7 ur, ob slabem vremenu je priporočljiva nepremočljiva obutev. Zbor ob 7.30 uri na železniški postaji v Ormožu.

- 16.5.1998 *Donačka gora*, vodita Mitja Kaligarič in Sonja Škornik (informacije: Luka Korošec, tel.: 062/782 787).

Če prevečkrat se zgodi, da ornitologi preveč gledamo zgolj ptice.

Tokrat bomo poleg ptic pod strokovnim vodstvom videli končno tudi kakšno rastlino, saj sta vodji izleta vodilna botanika na Slovenskem. Poleg botaničnih zanimivosti računajmo vsekakor s krokarjem. Izlet bo trajal okoli 4-5 ur. Dobimo se ob 8.00 uri ob pričetku planinske poti na Donačko goro v vasi Sv. Jurij.

- 23.5.1998 *Šoštanjko jezero* (Denis Vengust, tel.: 063/853644). V času selitve je jezero pomembna postojanka na selitveni poti ptic in nas zato zmeraj preseneči s kakšno zanimivostjo, denimo s črnimi čigrami. Vodja izleta ima na zalogi nekaj presenečenj, ki jih ni hotel zaupati sestavljalcu tega vabila! Zbor ob 8.30 uri pred ribiško kočjo ob jezeru.
- 13.6.1998 *Peskokop Bizelsko in Jovski* (Zdravko Podhraški, tel.: 063/815391). Pri Bizelskem se nahaja edina večja kolonija čebelarjev Merops apaster v Sloveniji. Tu bomo lahko resnično uživali ob pogledu na te čudovite leteče dragulje. Krenili bomo proti Jovsom, si ogledali vlažne travnike, nato bomo poskušali najti še črnočele srakoperje in zlatovranko. Dobimo se ob 8.00 uri pri kamnosestvu ob vходу v Bizelsko na južni strani tega trga.

LJUBLJANSKA SEKCIJA DOOPS

IZLETI:

- 13.4.1998 *Lahinja*, vodi Nina Bednaršek. Zbrali se bomo ob 8. uri pri gostilni v vasi Mali Nerajec, nato pa sledi sprehod po učni poti ob Lahinji. Vabljeni ste vsi občudovalci prebujajoče se narave! Informacije dobite na tel. (068) 58013.
- 27.4.1998 *Cerkniško jezero*, vodi Dare Šere. Zbor je pri Cirilu (bife s kegljiščem na Dolenjem jezeru) ob 8. uri. Čas tega tradicionalnega izleta sovpada z izredno pestrostjo preletnih pobležnikov, pojavom prvih rjavih srakoperjev in tudi siceršnje ptičje pestrostjo. Primerna obutev so škornji. Posvetili se bomo vsaki ptici, zato so vabljeni predvsem tisti, ki jim določanje še vedno povzroča težave. Informacije so vam dostopne na tel. (061) 1250751.
- 9.5.1998 *Snežnik*, vodita Tomaž Mihelič in Al Vrezec. Ob 14. uri se dobimo pred društvenimi prostori DOPPS, na Žibertovi 1 v Ljubljani. Z izkušnim voditeljem se bomo podali v snežniške gozdove, kjer bomo poslušali petje lesne sove, kozače in kocočnega čuka. Informacije dobite na tel. (061) 316943 in (061) 322267.
- 30.5.1998 *Ljubljansko barje*, vodi Katarina Senegačnik. Ob 20.00 se bomo zbrali pri Plutalu v Mestnem Logu, od koder bomo krenili poslušati nočno življenje Ljubljanskega barja. Pričakujemo lahko kosca, malega slavca, kobiličarja, rečnega cvrčalca, močvirsko trstnico... Informacije dobite na tel. (061) 263988.
- 27.6.1998 *Mali Plac*, vodi Eva Vukelič. Na Ljubljanskem barju so najjužnejša visoka barja v Evropi, vendar so ohranjena le še v fragmentih; eden takih je Mali Plac pri Bevkah. Poleg ptic si bomo ogledali tudi nekatere značilne rastline, zato lahko s seboj prinesete tudi floristične določevalne ključce (npr. Mala flora Slovenije). Dobimo se ob 8. uri na avtobusni postaji v Logu, podrobnejše informacije pa dobite na tel. (061) 654346.

PREDAVANJA:

Predavanja bodo potekala ob četrtnih ob 19. uri na Žibertovi ulici 1 v Ljubljani

- 9.4.1998 *Speleobiologija*, Slavko Polak. Da malce razširimo svoje poznavanje drugih živalskih skupin in habitatov, s katerimi se kot ornitologi srečujemo izredno redko ali pa nikoli, smo se odločili v goste povabiti nocojšnjega predavatelja, ki je eden redkih vsestranskih, pravih terenskih biologov.
- 23.4.1998 *Cenzus velikega skovika na Ljubljanskem barju*, Katarina Senegačnik. Na kratkem informacijskem predavanju se bomo seznanili z metodo popisovanja pojočih samcev velikega skovika. Določili bomo tudi vse ostale organizacijske podrobnosti popisa (datum, razdelitev kvadrantov, velikost popisovalnih skupin, kasetofoni...), ki ga bomo maja izvedli na ljubljanskem barju.
- 14.5.1998 *Rastlinske združbe Ljubljanskega barja*, mag. Andrej Seliskar. Nocojšnji predavatelj nas bo s svojim bogatim teoretičnim in terenskim znanjem gotovo najbolje znal popeljati skozi tipične rastlinske združbe Barja. Kot ornitologom-naravovarstvenikom nam je tovrstno znanje nujno potrebno, saj se neposredno povezuje z naporom za ohranitev habitatov, kjer gnezdiijo nekatere redke in ogrožene vrste ptic.

VELIKI KORMORAN *Phalacrocorax carbo sinensis*

Med 22. novembrom 1997 in 1. januarjem 1998 ter 19. januarjem in 28. februarjem 1998 je v veljavi diletantsko sestavljena in strokovno neutemeljena odločba Ministrstva za okolje in prostor, ki ribičem izjemoma dovoljuje plašenje in odstrel avtohtone ter zavarovane vrste veliki kormoran *Phalacrocorax carbo sinensis*. Dne 16. decembra 1997 je bil s strani Društva za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS) na Vrhovnem sodišču Republike Slovenije sprožen ustavni spor, v katerem DOPPS toži Ministrstvo za okolje in prostor ter predlaga, da se odločba o velikem kormoranu odpravi. Hvaležni bomo vsem, ki nam bodo posredovali natančno dokumentirane kršitve določil odločbe, njene osnovne postavke so opisane spodaj. Zapis o kršitvi mora vsebovati podatke o kraju, datumu, času, načinu kršitve, ime in priimek kršitelja in podatek ali je kršitelj lovec ali ribič. Vse kršitve lahko sporočite na tel. 133 95 16. V DOPPS-u se bomo po najboljših močeh trudili, da v prihodnje ne bo spel prevladalo dobičkarstvo nad varstvom narave.

Osnovna določila odločbe so:

- plašenje s strelnim orožjem je prepovedano (dovoljeno je plašenje z opozorilnimi klici, kriki, glasnimi glasovi, zvočnimi napravami, ki oddajajo zvok v različnih smereh in nerednih presledkih, pličjimi strašili, trakovi iz blaga in folije, zastavami, papirnatiimi zmaji, letalskimi modeli...);
- plašenje je dovoljeno le na tistih vodotokih oz. delih vodotokov, kjer se izvaja odstrel (torej se ne sme izvajati na Ljubljanskem barju, v Triglavskem narodnem parku, na Dravi, Muri in na Savinjski akumulaciji kot sta npr. Trboje in Zbilje);
- odstrel lahko izvajajo le lovci (oziroma osebe, ki za izvajanje lova izpolnjujejo pogoje določene z zakonom o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč)
- odstrel je dovoljen na naslednjih rekah: Soča (z izjemo Triglavskega narodnega parka), Vipava (od izliva Branice do meje z Italijo), Sava Dolinka (od Mojstrane do sotočja s Savo Bohinjko), Sava Bohinjka (od meje Triglavskega narodnega parka do sotočja s Savo Dolinko), Sava (do meje s Hrvaško, izvezete so akumulacije), Savinja (od ljubnega do izliva v Savo), Krka, Kolpa, Mirna, Unica, Ljubljanka (od mosta pri gradu Fužine do izliva v Savo);
- odstrel je dovoljen 100 m od vodotokov od ene ure pred sončnim vzhodom do ene ure pred sončnim zahodom;
- streljanje v sredino ali čelo leteče jate je prepovedano, dovoljen je odstrel ptic na koncu jate;
- na tleh ali v vodi je dovoljeno streljati le ptice na robu skupine;
- streljanje na prenočiščih in v polmeru 150 m od prenočišč ni dovoljeno.

Ustreljene ptice morajo biti opremljene s podatki o času in kraju odstrela. Takoj jih je potrebno oddati veterinarsko-higienski službi območne enote Veterinarskega zavoda Republike Slovenije, ki o tem obvesti Prirodoslovni muzej Slovenije; ki ptice uporabi v raziskovalne namene.

Katarina Senegačnik

Izdaja: Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije DOPPS®, p.p. 2395, 1001 Ljubljana; Urednica: Andreja Ramšak;

Oblikovanje: Darja Šipek (Živozeleni); Prelom: Primož Karba, KGB ZOD; Likovna oprema: prirodoslovna literatura iz preloma stoletja;

Tisk: Tiskarna Artelj;

Prirodoslovni muzej Slovenije
Slovene Museum of Natural History

Prispevke lahko pošiljate na društven naslov ali e-mail: andreja.ramsak@guest.arnes.si. Informativni bilten izhaja šestkrat letno. Prispevke vračamo samo na željo avtorjev. Naročnina je vključena v članarino DOPPS.

mobitel

SLOVENSKI OPERATOR NMT & GSM